

בבל מערבין פרק שלישי עירובין

כמ.

עין משפט
נר מצוה

בשיל ולא בשיל קטיל גברא: איכא דאמרי אמר רב המנונא כו' והא חזינן אינשי דאכלי ולא מייתי הסם בבשיל ולא בשיל כי קאמרי רב המנונא אין מערבין בבשיל ולא בשיל: אבי ספי. בכירה מקום שפיתת הקדירה: ועבד סוד סוד. שמוצא יפה ולנטמק כולו עד שנימוח וכשהוא רותח דומה כמשמיע קול זה תוך תוך י: **הריני כגן עזאי בשוקי עבדיא.** יומא דביחא הוה ליה לרבא ואמר לכו לתלמידיו השתא ליילי דעתאי והריני מזומן להשיב בחריפות לכל מי שישאלני כגן עזאי שהיה דורש בשוקי עבדיא ולא היה צימיו עוקר הריס כמותו י' והיה אומר * כל חכמי ישראל לפני קקליפת השום חוץ מן הקהה הזה: **לפסול אם הגוייה.** אם אכל אוכלין טמאין אע"פ שאין אוכל מטמא אדם בגוגע אי אכיל מינייהו חזי פרס דהיינו שני צליס נפסל מלאכול בתרומה כדתנן בפירקין דלקמן (דף פג.) וחזי חזיה לפסול את הגוייה. חזיה היינו פרס ל' פרוסה וחזי חזיה היינו חזי פרס: **אלא משום דסני.** עירוב דומיא דטומאת אוכלין דמשמע כל שהו מטמא טומאת אוכלין יש לו מוון שמי סעודות חזי לעירוב ותפוחין בני טמויי נינהו: **ר' שמעון בן אלעזר.** דמעשר עני שמחלקו לעניים הרבה על הגורן קאי וקאמר אין פוחתין לעני בגורן מרמי שיעור דכתיב ונתת ללוי לגר ליתום ולאלמנה וצדור מהכי לא הוי נתינה: **עוכלא.** [א] שמינית [ב] שבילטרא וליטרא הוא לוג. זון לעירוב. לחלק עני בגורן נמי מוון שמי סעודות היא כדאמר לקמן: ה"ג והני נמי יתווי **לפרסקין.** ותיסקי דחמשה: **חשיב.** ואמרינן לקמן * כל שהו ליפתן כדי לאכול זו אלמא לאו ממע סעודות דליהו כולה סעודתא מההוא מינה צעיה אלף כל מידי לפוס חשיבותיה אם ליפתן שאדם רגיל ללפת בו את הפת ושיעורו כדי ללפת זו את הפת לשתמי סעודות ואם שיעורו כדכי שאדם רגיל להציא קניוח לז' סעודות: שרי ליה מריה. ימחול לו דלויטו * על דבר זה לרבי מנשיא: **דאנא אמריסא ניהליה.** להא דלמר רב וכן לעירוב אמתני' כדמפרש ואילי והוא אגמריה לגורסק בר דרי אצרייתא: **אין פוחתין לעני בגורן.** ממעשר עני אם יש לו הרבה לחלק וצאו עניים הרבה והוא מחלק לכל אחד אל יפחות לו משיעור זה דמתנה צעין. והתם קמני היה לו דבר מועט נתן לפנייה והן מחלקין ציניהן: **מחיי קב חישין.** ואם שעורין קב ואם כוסמין קב ומתלה: **דצילה.** לאחר שדרכין צעיה קרי להו דצילה ושוב אינו מוכר צמדה אלא

במאי אולמיה דהאי מהאי. נראה לפרש * דקיס ליה להש"ס רב יוסף לא שמעיה דרב אמתני' בפירוש אלא משום טעם דקדק רב יוסף דלמר רב אמתני' ולהכי קאמר מאי אולמיה דהאי מהאי מציאה כח צא לדקדק ומשני משום דקתני מתני' חזי לוג יין ואמר רב מערבין בשמי רביעיות יין והך מילתא לא אמר רב בפירוש אלא מכללא דהיא דוכן לעירוב איתמר א"כ שמע מינה דוכן לעירוב אמתני' איתמר דאי אצרייתא מנא ליה דסבר דא רב מערבין בשמי רביעיות יין דהא פשיטא דאין ללמוד זה מזה מדלא אמר כל שיעורי עירוב שיעורי מתנות עניים: **חומץ בדי למבא** בו. היינו רביעית כדאמרין בפירק דהר (דף סח.) וליקנו לכו רביעית לחלא חציתא: **והושיבו ר' מאיר בדי אמותיו.** חוץ לעיר היה דבעיר היה מהלך את כולה כדאמר בני שהולאוהו (דף מה.) אי נמי סבר לה כרבי יהושע דאמר אין לו אלא ארבע אמות ואין לומר משום דרבי מאיר קניס שוגג אטו מויד דהא דלאורייתא לא קניס ואית ליה בפירקין (דף לה.) דתמוזין דלאורייתא ועוד כיון דחשיבין כל העיר כארבע אמות אפילו צמוד נמי מהלך את את כולה דמויד נמי אית ליה ארבע אמות. דמסופות רצינו יהודה: מפני

אפרסקין ושני רמונים ואתרוג אחד ואמר גורסק בר דרי משמיה דרב מנשיא בר שגובלי משמיה דרב י' וכן לעירוב והני נמי ליהו כי אפרסקין הני חשיבי והני לא חשיבי אמר רב יוסף שרא ליה מריה לרב מנשיא בר שגובלי אנה אמרייתא ניהליה אמתני' והוא אמרה אצרייתא * דתנן * אין פוחתין לעני בגורן מחצית קב חמין וקב שעורין רבי מאיר אומר חצי קב שעורין וקב חצי כוסמין וקב גרוגרות * או מנה דבילה רבי עקיבא אומר פרס * וחזי לוג יין ר"ע אומר רביעית * ורביעית שמן ר"ע אומר שמינית ושאר כל הפירות אמר אבא שאול * כדי שימכרם ויקח בהן מוון שתי סעודות ואמר רב וכן לעירוב ומאי אולמיה דהאי מהך אילימא משום דקא תני בהך תבלין ותבלין לאו בני אכילה נינהו אטו הכא מי לא קתני חמין ושעורין ולא בני אכילה נינהו אלא משום דקתני חצי לוג יין ואמר רב * מערבין * בשתי רביעיות של יין מדבעינן כולי האי ש"מ כי אמר רב וכן לעירוב אהא מתני' קאמר ש"מ אמר מר ובמוזן שתי סעודות לעירוב סבר רב יוסף למימר עד דאיכא סעודה מהאי וסעודה מהאי אמר ליה רבה אפילו למחצה לשליש ולרביע גופא אמר רב מערבין בשתי רביעיות של יין ומי בעינן כולי האי והתניא רבי שמעון בן אלעזר אומר יין כדי לאכול בו * חומץ כדי למבל בו זיתים ובצלים כדי לאכול בהן שתי סעודות התם * בחמרא מבשלא אמר מר חומץ כדי למבל בו אמר רב גידל אמר רב כדי למבל בו מוון שתי סעודות של ירק איכא דאמרי אמר רב גידל אמר רב ירק הנאכל בשתי סעודות אמר מר זיתים ובצלים כדי לאכול בהן מוון שתי סעודות ובצלים מי מערבין והתניא * אמר ר' שמעון בן אלעזר פעם אחת * שבת רבי מאיר בערדיסקא ובא אדם אחד לפניו אמר לו ר' עירבתי בבצלים למיבעין והושיבו ר' מאיר בארבע אמות שלו לא קשיא הא בעלים הא באימהות דתניא אכל בצל והשכים ומת אין אומרין ממה מת ואמר שמואל לא שנו אלא בעלים אבל באימהות לית לן בה ובעלין נמי לא אמרין אלא דלא

אמר רב כדי לאכול בו. חומץ כדי ליטבול בו. זיתים ובצלים כדי לאכול בהן שתי סעודות. ומהא דאמר רב יוסף עד דאיכא סעודה מהאי וסעודה מהאי מבשלא אמר מר חומץ כדי למבל בו אמר רב גידל אמר רב כדי למבל בו מוון שתי סעודות ובצלים מי מערבין והתניא * אמר ר' שמעון בן אלעזר פעם אחת * שבת רבי מאיר בערדיסקא ובא אדם אחד לפניו אמר לו ר' עירבתי בבצלים למיבעין והושיבו ר' מאיר בארבע אמות שלו לא קשיא הא בעלים הא באימהות דתניא אכל בצל והשכים ומת אין אומרין ממה מת ואמר שמואל לא שנו אלא בעלים אבל באימהות לית לן בה ובעלין נמי לא אמרין אלא דלא

אמר רב כדי לאכול בו. חומץ כדי ליטבול בו. זיתים ובצלים כדי לאכול בהן שתי סעודות. ומהא דאמר רב יוסף עד דאיכא סעודה מהאי וסעודה מהאי מבשלא אמר מר חומץ כדי למבל בו אמר רב גידל אמר רב כדי למבל בו מוון שתי סעודות ובצלים מי מערבין והתניא * אמר ר' שמעון בן אלעזר פעם אחת * שבת רבי מאיר בערדיסקא ובא אדם אחד לפניו אמר לו ר' עירבתי בבצלים למיבעין והושיבו ר' מאיר בארבע אמות שלו לא קשיא הא בעלים הא באימהות דתניא אכל בצל והשכים ומת אין אומרין ממה מת ואמר שמואל לא שנו אלא בעלים אבל באימהות לית לן בה ובעלין נמי לא אמרין אלא דלא

אמר רב כדי לאכול בו. חומץ כדי ליטבול בו. זיתים ובצלים כדי לאכול בהן שתי סעודות. ומהא דאמר רב יוסף עד דאיכא סעודה מהאי וסעודה מהאי מבשלא אמר מר חומץ כדי למבל בו אמר רב גידל אמר רב כדי למבל בו מוון שתי סעודות ובצלים מי מערבין והתניא * אמר ר' שמעון בן אלעזר פעם אחת * שבת רבי מאיר בערדיסקא ובא אדם אחד לפניו אמר לו ר' עירבתי בבצלים למיבעין והושיבו ר' מאיר בארבע אמות שלו לא קשיא הא בעלים הא באימהות דתניא אכל בצל והשכים ומת אין אומרין ממה מת ואמר שמואל לא שנו אלא בעלים אבל באימהות לית לן בה ובעלין נמי לא אמרין אלא דלא

הגהות הב"ה
(א) גמ' בשמי רביעיות של יין (מדבעין כולי האי) תל"מ ו"ב ס"א ט"ו:

גליון הש"ס
רש"י ד"ה היינו כגן עזאי וכו' והיה אושר כל הבטי ישראל וכו' כמדות נח ע"א: תוס' ד"ה מאי אולמ' וכו' דקיס ליה לחז"ל כענין שמי סעודות, כשנת דף ט ע"ב ד"ה ה' ק' ושי"ן:

הגהות הגר"א
[א] רש"י ד"ה עוכלא שמינית. כ"ב ורש"י ס"ב חמשה. (כ"ה) כשצ"ס כ"ב ז' א' ד"ה ועוכלא וע"ש פ"ט ב' ד"ה מוון: [ב] שם שבילטרא כ"ב ז' א' (והוא) ס"ה וחס"כ מה"ד ולטרא. ה"ה חל' לוג. ג' ל"ג. (וכו') מירושלמי פ"י מדרומת והציאו הרי"ש שם חממתי (ח):

רבינו הגנאל
ופירקין ההוא בבשיל ולא בשיל. אמר רבא הריני כגן עזאי בשוקי עבדיא. פי' רבא משתבח ואמר הריני (ידוע) בחכמה ובמנהגו כגן עזאי בשוקי עבדיא. שאלו ההוא מרבין כמו תפוחין בעירוב כמה. א"ל רבא וכו' מערבין בתפוחין. א"ל ההוא מרבין ולא, והתנן במ"ט מעילה פרק רביעי כל האוכלין מצטרפין לפסול את הגריה כבבאי פרת. ואמרו שתי סעודות לעירוב. קתני מידת כל האוכלין ואפי' התפוחין נמי בכללן שגם הם אוכלין הן. ודחאו רבא הא אמר ר' יוחנן אין למידין מן הכללות. כלומר הוא דמתין כל, לא דווקא הוא. דאמרין לאו (מכלל) (מכלל) אלא מרקתני ובמוון שתי סעודות לעירוב וכביצה לטמא טומאת אוכלין, והני נמי בני טמויי נינהו ללמד דווקא קתני. ולא מצא רבא תשובה. ופי' רב חנן תפוחין בעירובין [בבב.] וכו' הלכת. ומתוך עליה מידת דתני בפאה בפרק האחרון בירושלמי וקורב לעינין הוא בספרי דבי רב, ריש בן אלעזר ואמר עוכלא תבלין וליטרא ירק. עשרה

ה' אפרסקין, ב' רמונים, ואתרוג אחד. ואמר קורסק בר דר משום (דרבנן) [דרבן] וכן לעירוב, ואם איתא ניהו ה' תפוחים כשיעור אפרסקין ה'. ושנין תפוחין דשכיחי קב, אפרסקין דלא שכיחי ה'. אמר רב יוסף שרא ליה מריה לרב מנשיא בר שגובלי דאנא אמרין תהא ניהליה. הא דאמר רב וכן לעינין [עירוב] אמתניין דתנן בסוף פיאה, אין פוחתין

אמר רב כדי לאכול בו. חומץ כדי ליטבול בו. זיתים ובצלים כדי לאכול בהן שתי סעודות. ומהא דאמר רב יוסף עד דאיכא סעודה מהאי וסעודה מהאי מבשלא אמר מר חומץ כדי למבל בו אמר רב גידל אמר רב כדי למבל בו מוון שתי סעודות ובצלים מי מערבין והתניא * אמר ר' שמעון בן אלעזר פעם אחת * שבת רבי מאיר בערדיסקא ובא אדם אחד לפניו אמר לו ר' עירבתי בבצלים למיבעין והושיבו ר' מאיר בארבע אמות שלו לא קשיא הא בעלים הא באימהות דתניא אכל בצל והשכים ומת אין אומרין ממה מת ואמר שמואל לא שנו אלא בעלים אבל באימהות לית לן בה ובעלין נמי לא אמרין אלא דלא